

U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 1. kr. četa po cijeni od	8 halera
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od	10 halera
Iznos ovog podružja po cijeni od	12 halera

U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 1. kr. četa za jednu i slatku poštu	250
U Beogradu za dostavu u kuću	250
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji	260
U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije	300
U inostranstvu	450

Uredništvo: BEOBRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83. Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 28. Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 245.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 18. juna.

Istočno i jugo-istočno bojište: Ništa novoga.

Talijansko bojište:

U rombouskom odsjeku izbacila su odjeljenja 4. bosansko-hercegovačkog puka neprijatelja iz jednog njegovog uporišta, zarobila 1 časnika i 28 ljudi, i održala se u osvojenom položaju protiv više napada. Inače ništa od značenja.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 18. juna.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

Na yerserkom kanalu s obje strane Yperna, na Lysi i od La Bassée do potoka Seuse tokom noći živahna topnička djelatnost. Jugo-zapadno od Warnetona, istočno od Vermellesa i kod Loosa izjalovili su se engleski izvidnički napadi. Istočno od Croisillesa njesu kao ni prijašnjih dana imala uspjeha tri engleska pokušaja, da napadom zadobe krenu.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

U vezi sa jutros uspješno provedenim preduzećem napadnih četa protiv francuskih rovova kod Cerny-a pojačala se vatra ovdje, a kasnije i u širokim odsjecima fronta na Aisnilu u zapadnoj Champagni.

Front vojvode Albrechta wirttembergskog:

Osim jedne predpoložajne borbe, koja je povoljno protekla, nikakvih bitnih događaja.

Na istočnom bojištu položaj neizmjenjen.

Mačedonsko bojište:

Jugo-zapadno od dojranskog jezera odbile su bugarske straže više engleskih napada.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Zastupnici ruskog radničkog i vojnog savjeta putuju u Stockholm. — Topničke borbe na zapadnom bojištu.

Upropastitelji Srbije.

Neki Crnogorac Vukelić (krsno ime je nečitljivo napisano) poslao je uredništvu slijedeći napis, kojega iznašamo bez svakog komentara jer bi takav bio nepotreban.

Zeneva, juna, 1917.

Ima jedan broj ljudi, kojima je narod u Srbiji u svoje vrijeme bio poklonio neograničeno povjerenje, da ga zastupa i u državi i pred stranim svijetom. Tome broju ljudi povjerio je bio narod u Srbiji sudbinu otadžbine i sudbinu svoju. Opći napredak zemlje, imanje pojedinih ljudi, pa i život svakog pojedinog građanina Srbije bio je u rukama ovih ljudi, koji su svim tim dragocijnim dobrima mogli, po sili zakona, raspolagati onako, kako bi kada našli za dobro. I ti su ljudi imali za ovo ogromno narodno povjerenje da odgovaraju jedino zakonu i svojoj rodjenoj savjesti. Ali zakon su donosili, mijenjali i tumačili opet oni sami, a savjest svakoga od njih bijaše drukđa. Opće zajedničke savjesti u njih nije bilo. A narod u Srbiji, onaj narod, koji ih je do tih najviših položaja u državi na svojim slabim i sirotim plećima donosio, koji im je tu čast i slavu poklanjao, koji je i sudbinu svoju stavljao u njihove ruke i neprekidno im kao najposlušniji rob služio, taj narod u Srbiji nije imao ni prava ni mogućnosti, da nadzire brigu o samome sebi. Ta žalosna i teška istina postojala je još prije rata, ona se još tačnije, ali ujedno teže i žalosnije, neprekidno potvrđivala za vrijeme samoga rata, pa la se istina, što je najgore, ponavljala i danas, kada su ti narodni izbornici okrenuli srpskom narodu i Srbiji leđa, otišli u daleku nepoznatu tuđinu, kamo su jedan dio toga naroda lažnim obećanjima povukli za sobom i tu ga ostavili po morskim ostrvima, kao u kakvim aspanama, da od gladi, prljavštine i boljščina skapava, a oni se predali bezbrižnom životu i svima mogućim uživanjima, trošeći onaj grdni novac, koji su u ovo vrijeme od Engleza i Francuza uzeli u zajam baš za taj narod, a tome narodu nijesu pružili ni prebivene pare. Zato se ondje, na onim ostrvima svakoga dana umnožava broj srpskih neopojanih grobova, na kojima se i one

jadne drvene krstače lome i nestaju ili, brišući time i posljednje obilježje zemnih ostataka onih, koji su ostali u Srbiji i koji još i ne znaju, da su njihove mile i drage prije vremena nogom gurali u grobove oni, kojima je narod Srbije sve svoje dobro bio na poštenje i savjest povjerio.

Pa ko su ti grozni ljudi, kojima je toliko bilo stalo da srpski narod upropaste?

Svaki će se odmah sjeliti, da su to oni ljudi, koji Srbiji ni prije rata nijesu dobra željeli i koji su na njenoj propasti radili. To su oni ljudi, za koje je čitav narod bio glupo i poslušno stado, koje su oni strigali, mučili pa i nož mu pod grlo podnosili. To su ljudi, koji su 1914. godine čitavu Srbiju izveli na jednu strašnu i nečuvenu klanicu, na kojoj je, koje od puške i topa, a koje od strašnih boljščina glavom platilo više od jednog milijuna srpskih duša. To su oni ljudi, koji su, kada je Srbija propala, na silu povukli za sobom sav podmladak srpskoga naroda i od tih regruta ostavili u Albaniji 16.000 kostura, a onaj mali ostatak potrpali na morske brodeve, gdje su ta jedna djeca, skapavajući od umora, bolesti i gladi, umirala i tako bacana u more za hranu morskim ribama.

To su ljudi, ali ne: to nijesu ljudi, to su životinje, to su divlji jeretovi, koji sruca i duše nemaju, koji poslije svih ovih do neba vapivanih grijehova uživaju u tuđini siti i napiti, koji su, a takvih je dosta, ostavili žene svoje u Srbiji, a ovdje dohvatili posljednje sokačke bludnice i žive sa njima kao da su vjenčani.

Neću više da govorim ja o njima. O njima, a njima u lice, rekao je skoro sve ovo mnogi Srbin ovdje, a to je sve napisao i štampao jedan srpski novinar, kome su ovakvi zulumi bivših narodnih poslanika Srbije dodijali.

Evo šta o njima veli urednik beogradske „Štampe“ Sveta Jakšić u svome, ovdje u Zenevi štampanom radu „Pismo Srbima u Solunu“:

„Ova grupa poslanika rekvirirala je uz put državna i privredna prevozna sredstva i žandarmi, silom prigrabljene vlasti, otimali su hranu po selima, prinoravali državne činovnike da ih služe, obmanjujući svakoga, kako je njih vlada poslala u Solun sa naročitim zadatkom. Nekima od njih su putem poprskali dobro

nabijeni koferi obezvičnima državnim i akcijama narodne banke i raznih kajšarskih novčanih zavoda i gladna i neobjevena sirotinja, iz sela i varoši, koja je kasala za njima, gledala je u dva maha kako se iz tih kofera „narodnih“ prijatelja prospa zlato.

Od obala Albanije pa do današnjeg dana život i rad bivših narodnih poslanika daje samo sliku prostih parazita. Oni su u Rimu ostavili smrdljivi trag svoga parazitskog života sa javnim prostutkama, u kockanju, bacanju, svadjama i kafanskim tučama, kojima su prisustvovali gomile sveta sa ulice... U Nici su oni načinom svoga života, po ulicama i nižim kafanama za šareni svet, zaprepastili francuske vlasti i izazvali gnusanje svega boljeg francuskog sveta, pokrivši nepovjerenjem i život ono nekoliko solidnih ljudi među njima. O njihovom nedostojnom ponašanju postoje izvještaji francuskih vlasti, koje svakom boljem Srbima gone krv u lice; a velika grupa svih tih tipova poznata je tamošnjim bolnicama svojim gadnim bolestima. Od kako su napustili otadžbinu, te gomile eksploatora nastavile su još u mnogo većoj i surovijoj mjeri svoje nevaljale i grablivačke sisteme, jer znaju da svi oni, koji vide šta se radi, ma koliko da su nezadovoljni, nemaju načina da dadu izraza svoje ogorčenje. U svima varošima, u kojima Srbi u Evropi žive, oni imaju svoju policiju, koja motri i čini u njihovo ime sve, što može da spreči pojavu ma koje vrste otpora.

Pokraj ovog javnog protesta Sv. Jakšića štampao je još jedan ovdje u Zenevi, u kome o tim narodnim poslanicima i ministrima kaže ovo:

„Mi u toj gomili ljudi, koji raskošno i razbludno žive u Nici, Parizu, Marselju i Zenevi, imamo samo bivše članove bivše Skupštine. Oni su danas prosti paraziti koji žive od novca upljačkanog od našeg siromašnog naroda. Oni su naša velika i javna sramota, izuzimajući svega četvoricu ili petoricu, koji su se povukli u miran i ako neradan život...

Još su gori i sramotniji oni, koji se zovu „ministri“ i koji žive na Krfu. To je, sa jednim izuzetkom, prosta ortočina uzurpatora, pokvarenih i drskih. Oni

su dugačkim prstima zgrabili kasu i vlast i drže ih oslanjajući se isključivo na svoju besprimernu bestidnost i na čutanje vrhovnog komandanta, koga širi krugovi smatraju kao njihovog zatočnika.

Danas je javna tajna da su izvesni „ministri“ sa izvesnim svojim činovnicima i partizanima stvorili razne liferantske kompanije, u kojima su oni glavni ortoci. Jednoj od tih kompanija je cilj, da za deset miliona franaka, većinom uzetih u obliku budžeta, nakupiju u Americi, Engleskoj i Francuskoj razne robe, koja će biti prešeno potrebna Srbiji, da je unesu u Srbiju idući za vojskom (tako se ti glupači još uvek nadaju) i da je zeleniški prodaju na odu. Ministar finansija pokupio je čitavu četu svojih rođjaka, kumova i prijatelja, većinom vojnih obezvična, pa potvrao razna besposličarska mesta po Evropi i gotovo sa ta mesta popunio je tim špekulacijama i parazitima. Među njima su većinom ljudi, a svim prosti, bez ikakve spremice bez pojma o jeziku zemlje u kojoj su. U Parizu je otvorio nadležstvo za izdavanje plata i penzija, u kome ima više činovnika, raznovrsnih bogatih ljudi i partizana, koji su umakli iz vojske, nego što ima Srba koji imaju da primaju plate i penzije.

Eto, narode u Srbiji, vidi sada ko te je do sada upropašćivao i ko te još uvek neprekidno upropašćuje! Eto ko te i danas još ovdje pred strancima tako strahovito sramoti i obraz ti kalja i pljuje!

Mi smo ovdje zarobljeni, a ti si slobodan, jer si slobodan sa note i nepoštenja, krađe i pljačke, koja se ovdje u tvoje ime vrši. Nama je ostao još ovaj put i način da ti odavde poručimo: otvori oči i pogledaj, pa vidi ko te je u smrt gurao i ko ti i danas kopa grobnicu, tebi i tvome potomstvu!

Tako te pozdravlja Tvoj

Dušan.

Povratak Njegovog Veličanstva u Beč.

Kb. Beč, 18. juna.

Njegovo Veličanstvo povratilo se danas u 12 sati u podne sa Svoga puta u Erdelji i u Bukovinu natrag u Beč.

Podlistak.

Bora Stanković: Beogradske šetnje.

Novce Crkve.

Sada je najljepše otići i sedeti u bečkimca ma pojedinih banaka, koje isplaćuju novčane pošiljke, što stižu iz inostranstva. Koliko zbog raznog sveta što čeka da primi novac, toliko i zbog samog činovništva bančinog. Sve lepša od lepših gospodjica i gospodja. Coveku tamo čisto omili život, a ne kao što je kod moje kuće, žena mi zaudara na paprikaš. U onim mojim papučama, koje sam ja dovukao iz neke bolnice i koje se pola prazne vuku za njom, ona liči na one patuljke, što ih gledate u bojadisanim slikama po decijim knjigama. Ono malo kose što joj ostalo jednako, ako joj od nje ispadne koji pramen, on se uvlači i uvija za vratom u kao neko klupče, koje treba da joj prestavlja njenu pundju, a koju ona još sa čela povezuje maramom. A one ispale ključne kosti, jednako pokriva nekim šalovima zatvorene boje, koje je od celog nameštaja samo to sačuvala, pa to ko „čuma decu“ jednako vuče za sobom. I tek je samo čujete, ako koji od dece hoće da potrlj boso ili malo otkrivenije, ona više za njime i vraća ga natrag:

— Deso, Cano!.. Ne dolikuje se tako ići...

— Kako „ne dolikuje“ se? Vidiš koliko su sad skupe cipele i ostalo? I onda zašto deca malo i bosa da ne potreće i idu bar po kući, ako ne na ulici.

Ona me tako pogleda, da taj njen pogled jasno govori, kako sam u njenim očima toliko mali i propao, da nisam dostojan ni „svoga mnjenja“ da imam, a kamo li još i o decijem vaspitanju da govorim.

— Ti „moju“ decu (dakle ni decu ni nedá da su „moja“) da ostaviš. Jer ti si sebe tako lepo „izveo na put“, da ako bi i njih samo u pola tako kao sebe onoga „drugoga“ da one „druge“ kada i to celoga dana, — bilo deci, bilo komšikama i u svakom njenom govoru to upletanje i dodavanje te svoje uzrečice „ne dolikuje se“ to se je uvek, uvek samo na mene odnosilo i značilo je: „Ne dolikuje se, ne dolikuje da čovek oženjen i već u godinama i sa tolikom decom ide sam i švrlja koje kuda. Zna se kako treba domaćin čovek da živi. Od kuće do kancelarije, od kancelarije pravo kući. Ako mu je do šetnje da uzme lepo decu za ruke i sa njima da izidje. A, mislim ja u sebi: nije to zbog ljubavi prema deci da muž treba decu u šetnju da vodi, već zbog onoga „drugoga“ da one „druge“ kada ga vide sa decom, da onda po veličini decijoj uvere se koliko je on već star i da se uzalud ne zamlučuju i ne nadaju čemu od njega.

— Bre brate, od kada se venčasmu, otkada održah zadanu joj reč i ne slagah. (A na to moje jedanput u životu poštenje, jedanput u životu održane reči evo dosada sam platilo dvadeset ili trideset hiljada kruna i ko zna koliko ću još plaćati) od tada opet kao da je ona bila zadala sebi neku reč i evo jednako uporno, dušmanski je održava, jer od tada, ni jednu od svojih druga-

rica, sa kojima se kao devojkom družila i šetala, ona ne pusti ni da joj priviri u kuću, a kamo da se još i sa mnom upozna. Sa svima koje su bile malo lepše, pozvadi se i prekinu svako dalje opštenje i poznanstvo. I cela joj se onda njena porodica pretvori u neke babe, strine, tetke. Sve grbavo umotano u šalove, povezanih glava, neke zbog žalosti zbog smrti nekog njenoga što je pre petnajest godina umro, a neke zbog večite glavobolje i promaje. U jutu, na podne, u večer koja god od njih dođe, čučete kako ulazeći i zatvarajući sobom, ledjima vrata veli:

— Gino, čedo ja bila na groblju pa evo kod tebe...

— E, ej ti! — Prekinu me sada žena koja dosad stajala više moje glave i čitala šta pišem. — Piši ti ono, što si započeo, i kakav si naslov meto. A ne ovo drugo, ove familijarne, privatne stvari. I odinučući se, da mi vrati milo za drago, počeo mi se kao rugati.

— I gledaj da ti tvoji feljtoni što duži budu. Međi što više dijaloza, kritice, usklrike i preklide, da bi što duže ispalilo i što veći honorar dobio. Jer prošloga meseca krasno si mnogo zaradio: osamdeset kruna...

— Kakvih osamdeset?! Planuh ja na nju, ne uvredjen zbog male sume novaca, već što bi to dokazivalo njihovu malu literarnu vrednost. — Kakvi osamdeset, kada sam sto i — ali brzo pregrizoh jezik i zamuknuh progutavši rečenicu, jer se setim moje nesrećne strasti, da od žene većito prikriavam i smanjujem svoje prilode i zaradu.

I eto zbog takve krasote i lepote kod moje kuće ja dolazim većito u trinajest sahati. Ali se zato bar naplatim. Ceo dan provedem sedeci po ovim bankama, gde se novac isplaćuje koji stiže iz inostranstva. Te banke se još iz daljnje razpoznaju. Prvo se poznaju po prosjacima, kako su se načelali i predjiali. Odayna su oni crkve i njihove ulaze i porie napustili i preselili se ovamo, u knez Mihajlovu ulicu oko ovih banaka, počto im se ovde više rentira. Jer kada čovek prima novac, pa još od drugoga, iznenada, nekako raskošnije i radije daje. I ne samo što se odavno preselili kod ovih za njih novih crkvi, nego počeli onog bančinog momka, koji otvara i zatvara bančine ulaze da podmičuju, da ih ne bi onom dugom, okovanom motkom kojom diže i uvlači gvozdenne roletne rasterivao, nego ih puštao da i u samim ulazima sede i tu prose. A unutra u samoj banci ulaze je pravi raj i naslada. Čisto kao iz „Hiljadu i jedne noći“, dodje vam kao da ste ušli u neki harem. Neugodno vas dira onaj u sredi, okrenut ledjima i podrgrljen glavni knjigovodja kao jedini od muških, dok se cela banka bell i šarenol od osalog činovništva, koje je samo od gospodjica i gospodja. Sve lepša od lepše. A ovamo, spređa, na glavne ulaze, gde dolazi publika na prvom su mestu: u najlepše, najiskusnije i već odavna svikle kako na bankarske poslove tako na opštenje i dodir s publikom. Ona valjda najglavnija od svih njih, odmah do blagajne koja prima od publike uputnice, ona najviše upada u oči. Treba samo da se pred vama ona

pojavi na rešetci i da primajući uputnicu od vas svojim rumenim prstima ruke i kao tako nekako meko i slatko, od čega i njoj samoj bukne ono rumenilo na obrazima i protepa vami:

— Molim! Pa vi da odmah počinjete da zaboravljate gde ste, zašta ste došli, i šta ćete da primite...

Publika koja pri tim bankama dolazi, gotovo je uvek ista. Žene, devojke, tek po koji muškarac, biv. činovnik ili penzioner. Ali najviše ženski svet i odmah svakid je ta publika predvodjena u dve pole, u dva dela.

Kao i pre rata, i sada, i posle rata pa valda i na onome svetu odmah vidite dve grupe, koje su većito odvojene. Jedna grupa manja i zbijena jedno uz drugo drhćući pogleduje kroz rešetke čekajući da se jednom blagajne otvori i počne isplata. Kada ko od njih preda svoju uputnicu ova brižno, očajno prati rad činovnika, koji uzima tu njenu ispravu strepeći da onaj ne najđe, da nije štogod na toj uputnici neispravno. I dim počne činovnik duže da je zagleda i sravnjuje sa tamo nekim svojim knjigama, ova se preplašena okreće svojoj susedki i već sa suzama u očima pita je tiho i u strahu:

— Da neće...
— Je li vam u uputnici tačno ime, prezime i stan gde stanujete? —
— Da, tačno je...
— E, onda dobićete novac. Ne bojte se. Hrabri je ova druga. — Ja sam prošloga meseca imala jednu pošiljku i odmah, bez reči isplaćena mi je.
— E hvala vam! Hvala! Odahnjuje ova. — Prva mi je znate to pošiljka,

Austro-Ugarska.

Pred sastankom ugarskoga sabora.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Budimpešta, 18. juna.

S velikim se interesom očekuje sjednica poslaničkog doma, koja će se održati u četvrtak, pošto će u njoj ministar predsjednik razviti vladin program, a grof Tisza za lično na nj reflektirati. U krugovima radne stranke ne žele da novoj vladi votiraju šestmesečni indemnitet. Grof Tisza međutim je ipak za to, da se vladi taj šestmesečni indemnitet votira i to s razloga, što je i njegova vlada zahvalna indemnitetu od šest mjeseci. Broj snovanih novih pet ministarstva drže u radnoj stranci za predalekosežan pa namjeravaju predložiti, da se imenuje samo zemaljske komisije, čiji bi vodje dobili ministarski naslov.

Ruski haos.

Protiv ofenzivnih osnova.

Kb. Stockholm, 18. juna.

Ruski list „Volja“ žestoko pobija nove ofenzivne osnove, koje mogu biti poželjne samo pristalicama carističke metode i prijateljima protivrevolucije. Oni bi htjeli da mladu rusku slobodu osramote i uguše, pa zato i bacaju plamen građanskog rata u redove revolucionarne vojske.

Pobuna ruskih četa u Francuskoj.

Kb. Berlin, 18. juna.

Wolffov ured javlja: O nedavnoj pobuni ruskih četa u Francuskoj, što se u francuske strane pokušavalo da predstavi kao nešto sasvim beznačajno, saznaje se iz pouzdanog izvora, da je iz gomila Rusa, koji se nisu više htjeli boriti za Francusku, kratkim putem izabrano 150 ljudi, pa od njih svaki deseti trijeljan, dakle svega njih 15.

Wilsonove poteškoće.

Kb. Bern, 18. juna.

„Pariser Journal“ bavi se poteškoćama, koje ima Wilson da svlada provadajući svoju ratnu politiku. Iako je Wilsonov ugled velik, to on ipak ne može da odstrani sa svijeta izvjesne principijelne oprijeko u političkoj mašineriji Sjedinjenih Država. Senat i reprezentativna kuća ne podupiru djelotvorni Wilsonov postupak. Ovo ne smije nikoga da iznenadi, jer valja promisliti, da se parlamentarni rad u Sjedinjenim Državama nalazi u rukama odbora i stranačkih vodja, koji su sve do posljednjega časa bili borci za neutralnost. Stoga razloga nije su još raspravljani mnogi važni zakoni. Wilsonove izjave upućene su samo na inostranstvo.

Grčka tragedija.

Francuska štampa o proklamaciji novog grčkog kralja.

Kb. Bern, 18. juna.

Proklamacija kralja Aleksandra grčkog narodu, u kojoj on iskazuje želju za jedinstvo i jačinu Grčke i izjavljuje, da će nastati da podje onim veličanstvenim putem, koji je odredjen vladavinom njegovog oca, u uvjerenju, da će ga narod potpomoci da Grčku oslobodi današnjeg stanja, primila je francuska štampa nepovoljno, kao dokaz o tom, da će kralj Aleksandar poći stopama svoga oca Kon-

stantina. Listovi naglašuju, da ustav mora ponovo stupiti na snagu i da se mora ponovo sazavati venecelijska komora, koja je sazvana 12. juna 1915., pa je dočnije raspuštena. Njen će zadatak, kako „Temps“ javlja, biti, da kralja Aleksandra potvrdi ili da izabere novog kralja. U interesu sigurnosti sporazumnih sila i slobode Grčke tek će se tada moći u Grčkoj vršiti kraljevska vlast — kad narodna skupština rekne svojoj posljednjoj riječi. Dotle kralj Aleksandar mora imati vremena da uči i da zaboravi. On nikad ne smije biti drugi Konstantin. — „Journal des Debats“ vrlo je nezadovoljan s proklamacijom i izjavljuje, da je Aleksandar samo namjesnik upražnjenog prijestola. „Evenement“ veli, da zaštitne sile ne mogu biti zadovoljne samo s promjenom ličnosti a da se i dalje produži ranija politika.

Venecelos redivivus?

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“.)

Sofija, 18. juna.

Ovdje računaju s time, da će Venecelos doći do vlasti, ali i s time, da će on naići na velike poteškoće. Protiv njega će se buniti, dok on konačno ipak pomoću engleskih i francuskih četa ne ostane na kormilu. On hoće za cijelo da ostatak grčke vojske povede protiv Bugarske. O događajima u Grčkoj nema ovdajšnji grčki poslanik u Sofiji, Naum, nikakvih vijesti.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 18. juna.

Wolffov ured javlja: Naše su podmornice u engleskom kanalu ponovno potopile 5 velikih engleskih parnih brodova, od kojih su bila tri naoružana, a jedan po izgledu oklopljen. Dalje je potopljeno 5 jedrenjaka i 8 ribarskih brodova; među njima engleski brod sa tri jarbola „Phantom“, engleski brod „Alfred“ (bivši njemački brod) sa tovarom uglja na putu iz Newcastlea za Caen te engleski motorski brod „Mariorie“, jedan nepoznati engleski brod sa tovarom uglja kao i niz engleskih i francuskih ribarskih brodova.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Pokret za mir.

Stockholmska konferencija.

Kb. Stockholm, 18. juna.

Holandsko-skandinavski odbor održaće sutra sa članom engleske misije Westom pripravne pregovore. Ostali predstavnici većine jesu Roberts, Carter i Roddison, a predstavnici manjine Macdonald, Jowett i Feerchild. Pregovori sa Američanima održaće se u utorak.

Kb. Berlin, 18. juna.

„Vorwärts“ javlja iz Stockholma od 16. ov. mj.: Učestvanje zasjedavanju njemačkih izaslanika sa holandsko-skandinavskim odborom i Viktorom Adlerom ne samo da je bilo vrlo zadovoljavajuće nego je bilo i od velike vrijednosti za dalji rad na sporazumu. Hilquith, vodj američke socijalističke stranke, brzojavim putem je odredio svoga dru a Goldfarba za zastupnika stranke i jednovremeno je prijavio njegov doazak. Kako se dalje javlja, privremena vlada u Petrogradu je izdala putne listove šesnaestorici zaslužnih radničkog i vojničkog savjeta za stockholmsku konferenciju.

Gradjanski rat u Kitaju.

Kb. New-York, 18. juna.

Reuter javlja: Ovdajšnja kineska nacionalistička liga dobila je depešu iz Kantona, u kojoj se nagovještavaju velika vojna preduzeća u šest južnih provincija Kine protiv vlade. Depeša dodaje još, da ćete s juga već marširati prema Vučangu.

Najnovije brzojavne vijesti.

Žetva u Crnoj Gori.

Kb. Cetinje, 18. juna.

Žetveni izgledi u Crnoj Gori su povoljni, a što je tako, ima se u glavnom zahvaliti potpori stanovništva radnom snagom i potpori vojne uprave teglećem stokom. Sad se pokazalo, da su proljetne preduzete mjere potpuno odgovorile svojoj svrsi. Okružni magacini davali su sjeme i poljoprivredna orudja, a vojna uprava se uopšte trudila, da poljoprivredu modernizira. Ona i sad u oči predstojeće žetve razvija živahnu djelatnost u cilju organizacije radne snage i neometanog posla oko pribiranja žetve kao i obavještanjem stanovništva za bolje iskorišćavanje unosa, te tako izgleda, da je bogata ishrana Crne Gore osigurana.

Izgorjela tvornica celuloida.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Budimpešta, 18. juna.

Tvornica celuloida u Rozsahegy-u postala je žrtvom požara. Mogla su se spasiti samo velika skladišta. Šteta prekoračuje svotu od 3 milijuna.

Protivvojničke demonstracije u New-Yorku.

Kb. Bern, 18. juna.

„Petit Parisien“ javlja iz New-Yorka, da je u noći od 14. na 15. o. mj. došlo u New-Yorku do protivvojničkih demonstracija. Uapšeno je 200 osoba zbog prosvjeda protiv vojnog zakona. Došlo je do više sukoba sa policijom.

Francuska komora.

Kb. Bern, 18. juna.

Lionski listovi javljaju iz Parisa: Odbor komore za spoljne poslove je poslao izvještaja poslanika Lagrovillea o istočnoj vojsci primio odluku, prema kojoj će jedno izaslanstvo podnijeti ministru predsjedniku Ribotu i ministru vojnom Baimleveu predstavku o hitno potrebnim mjerama u interesu ekspedicionog zbora.

Demonstracije protiv rekrutovanja u Kanadi.

Kb. Montreal, 18. juna.

Ovdje je bilo demonstracija protiv rekrutovanja. U jednom predgrađu lupani su prozori u Glavnoj ulici.

Grad i okolica.

Dnevni kalendari.

Danas je utorak 19. juna; po starom 6. juna. Rimokatolici: Gervazij i Protazij muč.; pravoslavni: Visar, Tekla. — Sunce se radija u 402, a zalazi u 758 (po starom vremenu). Gostovanje bečkog „Raimundtheatera.“ „Sišmiš“ („Die Fledermaus“). Početak u 8:30 na večer. Kinematografi: Vojni kino (Koloceum): U 4 i 6 sati poslije podne predstave za građanstvo. — C. i k. gradjanski kino (Paris): U 6 sati poslije podne predstava za građanstvo. Botanička bašta. Otvorena utorak četvrtkom, nedjeljama i praznicima. Ladja između Zemuna i Beograda kreće iz Beograda za Zemun od 6

sati u jutro do 9 sati naveče svakoga sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 6:30 ujutro do 8:30 naveče svakoga sata osim u 12:30 poslije podne.

Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.

C. i k. vojnički dom: Citonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati ujutro do 9 sati na večer. Slobodan pristup svakom vojniku.

Riječno kupatilo na Savi: Privremeno otvoreno samo odjeljenje za česnike. Do 11 sati prije podne mogu se kupati samo gospodje; poslije toga vremena gospoda.

„Grand Hotel“: Dnevno koncert. Početak u 6 sati poslije podne.

Posjeta bolnicima u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brinac“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Za slijepe ranjenike.

Gosp. Rista Najdanović, mesar iz Palanke darovao je svotu od 100 kruna preko središnjeg odbora, kao svoj prilog za oslijepljene i ranjene vojnike.

Za beogradsku sirotinju.

Središnjem odboru poslato je od gospodina Riste Najdanovića, mesara iz Palanke svota od 100 kruna, kao prilog za pomaganie beogradske sirotinje.

Srbi u Francuskoj.

Jako se otežava Srbima prelaz u Francusku. Izgleda da postoji namjera, da se ni jedan Srbin više ne pušta u Francusku, a oni, koji su već tamo, da se otud istisnu. Tako u Svajcarskoj čekaju Srbi uzalud već 14 dana na viziranje pasosa i dozvolu da budu pušteni u Francusku. Energicne reklamacije kod francuskih vlasti za dobijanje putnica okončavaju se izbacivanjem molitelja pred vrata.

Uspjeh junaka iz Like u Kruševcu.

Juče smo o c. i k. okružnog zapovjedništva u Kruševcu dobili ovaj brzojav: U prisustvu gosp. okružnog zapovjednika potpukovnika Baumana i očajlog časničkog stožera održao je čuveni atleta Marijan Matijević 16. i 17. juna svoje predstave. Sva su mjesta bila rasprodana. Marijan je naišao na opšte i burno dopadanje te postigao sjajan uspjeh. Matijević je upisao priloga za Crveni Krst 500 K.

Stavljanje niklenog novca od 10 filira izvan prometa.

Nikleni novac od 10 filira od 31. decembra 1917. godine, stavlja se izvan zakonitog prometa, i ovaj se novac imade u privatnom saobraćaju primati u nominalnoj vrijednosti samo još do 31. decembra 1917. godine.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložiće se danas u 9 sati prije podne javnoj prodaji zaostavština poč. Danice Nikolić, u njenom stanu u Vatrogasnoj ulici broj 4, na koju se pozivaju kupci, da na istu dodju.

Stoka bez nadzora.

U parku na Kalemegdanu uhvaćeno je juče pet ovaca i dvije koze, koje su tamo prčinile štetu. Sopstvenik stoke nije se mogao pronaći, te je ova za sad predata opštini. Neka se sopstvenik odmah javi, jer će se inače drugče postupiti s uhvaćenom stokom.

Nadjeno.

U gradjanskom kinematografu „Paziru“ nadjena je u nedjelju manja novčana svota. Sopstvenik neka se radi prijema obrati okružnom zapovjedništvu za grad Beograd.

Neka se javi. Svako ko zna, gdje se sada nalazi gospodja Efimija Argirović, sa djecom, bivša učiteljica u Bitolju, neka javi uredništvu „Beogradskih Novina“.

Izgnubljeno. Gospodja Marija pl. Ferrs, supruga pukovnika sa stanom u Donjoj ulici br. 59, izgubila je crn, svilen suncobran sa zlatnom drškom, na kojoj je izrezan monogram „M. F.“. Nalazač neka uz dobru nagradu preda suncobran na gornju adresu ili okružnom zapovjedništvu za grad Beograd. — Lovac Franz Griessler od lovačkog bataljuna br. 8, dolazeći iz Kraljeva u Beograd, izgubio je na ovdajšnjoj željezničkoj stanici osamdeset kruna u četiri novčanice od po dvadeset kruna. Moli se poštini nalazač, da novac preda okružnom zapovjedništvu za grad Beograd.

Izvjestaj prijavnog ureda. 17. juna: prijavljeno 60, odjavljeno 32, seoba 20; u hotelima prijavljeno 99, odjavljeno 128, ostalo u hotelima prijavljenih 339.

Razne vijesti.

Slavista dr. Murko u Leipzigu. „Lidove Novine“ donose o prvom predavanju prof. Matije Murka na sveučilištu u Leipzigu, kamo je slovenski učenjak pozvan kao nasljednik prof. Leskiena; „U nastupnom je predavanju govorio dr. Murko o slovenskoj filologiji u Njemačkoj, gdje su se rano već bavili slavenskim pitanjima, osobito Leibnitz, što nije ostalo bez utjecaja u Češkoj (Dobrovski) i na bečku školu Kopitarovu. God. 1830. bio je Šafaržik pozvan u Breslau. Slovenske su katedre uvedene na isto vrijeme u Rusiji, Parisu i Berlinu; Šafaržik nije se odazvao pozivu, već poslao ministru, nastave u Berlinu spomenicu, kako da uredi studij slovenskih jezika na pruskim sveučilištima. U Breslau-a bi pozvan 1842. godine Čeh František Čelakovsky, pa na tamošnjem sveučilištu djelovao kao redoviti profesor deset godina, dok nije pozvan u Prag. Slovensku katedru u Beču zauzeše Poljaci, profesor Čybulski i Nohring. Prvu je slovensku stolicu u Berlinu zauzeo Hrvat Vatroslav Jagić (god. 1874.), odakle se povratilo u Beč kao nasljednik Miklošičev. U Berlinu je Jagić osnovao „Arhiv za slovensku filologiju“. Murko je predložio, da se u zapadno-pruskim školama uvedu tečajevi za ruski jezik. Uz ruski je realizam istaknuo naročito književnost južnih Slovena, pa upozorio kako je izučavanje slovenske filologije od velike potrebe, da se upozna duševni život slovenskih naroda.

Kako ruski car živi u zatvoru. Ruski novinar Zimine priopćuje u „Journalu“ veoma interesantne podatke iz života cara Nikolaja i njegovih obitelji u zatvoru. Bivši car, njegova žena i djeca ne smiju se slobodno kretati po čitavom Carskom Selu, već su smješteni svi zajedno u velikoj zgradi, t. zv. Aleksandrovoj palači. Bivši car i njegove odaje strogo su odijeljene od prostorija carice i njihove djece. On je morao zadati svoju častnu riječ, da ne će nikad ni pokušati, da na bilo koji način stupi u dodir sa svojom ženom. Ta odredba se tako strogo provadja, da caricu smještaju u stražnje odaje palače za vrijeme dok je car u posjeti kod

Od godine dana i više to je prva. A znate muž mi je bio ranjen, pa je ozdravio i ponovo odveden na položaje, pa valjda tek sada dobio novaca da bi mogao što god poslati. I prva je ovo suma.

Da, da, mislim ja. Zato što ti je muž odveden na položaje ti dobijaš prvu pošiljku da bi mogli ovi drugi, koji se po nameštali po odborima za pomoć, šaljati svojima i desetu pošiljku. Eno čuje se, kako je pre neki dan čak i fijaserisa nekog našeg otuda ministra dobio već šestu pošiljku, a svojim ljubimcima, činovnicima, koji sada „zbog sirotinje“, drže prve i najbogatije radnic, odavno redovno se šalje. I ovi ovde čiji su očevi, muševi, braća i sinovi tamo na položajima, odmah se i po licu i po odelu poznaju. Osobito njihove žene i maicere. Sve su pola u crnini. Od isplakanih suza već im pogled suv i prevučen nekom belom maglicom. A u krajevima, nglovima njihovih očiju još stoji onaj drag od onoga strašnoga izraza, koji je izbio kad je onopala nesvesćena, do bivši glas o pogibiji koga svoga. I taj drag preživljenog bola, pomešan sa veštanim strahom i noćnim nespavanjem da neće i za drugoga što je ostao živ, čuti, da je poginuo, veštito im igra oko krajeva očiju, po slepopočnjačama i obrazima koje grči i skuplja u onaj njihov plačljiv izraz lica koji jasno govori, koliko su presićeni i samoga života, a nekoli bolova i patnja što su ih podneli. Odela su im većinom stara. Prepravljana ili ponovo starbana. Stari šerširi na glavni prepravljeni na brzu ruku da bi se moglo izlaziti u čaršiju. Pa prema njihovim i bednim i jednim letima i odelima odgovaraju im veličine

poslatog novca: sto kruna, stopedeset, najviše dvesta i trista. I dok taj deo publike priljubljen jedno uz drugo, usplahireno i sa strahom iščekuje, da li će zaista dobiti poslati novac, strepeći da se ne dogodi kakav nesporazum, kakva neispravnost i zbog toga i ne odgovodi isplata dotle drugi dotle koji je isto tako došao za isplatu svojih pošiljaka, već je komotniji i slobodniji. Ne prilazi pregradi da željno pilji u činovnika, čekajući kada će biti goiova isplata. Ostavivši svoje uputnice na naslovu, da ih posle sam činovnik uzme oni bezbrižno, kao da su došli kome u posetu odmiču se i povlače oko ulaza, ili oko prozora koji gledaju na ulicu da tamo posmatraju prolaznike. Čak neki od njih izidju ponova na ulicu da se tamo zdrave. Od njih kad koja i udje, ona slobodno i prvog poznanici koju nadje veći glasno, da bi je svi čuli, vadeći iz svoje torbice uputnicu: — Baš dobro što prodjoh ovamo. Evo nekoliko dana, kako mi stoji uputnica i baš kad sam ovide naišla, da je bar i naplaćim. I pošto vidi kako nije mnogo sveta, koji čeka na isplatu, ona sama sebi govori, — Nema mnogo. Mogu počekati. A obećala mi je gospa Persa da će i ona skoro naići ovde, pa možemo onda i do Kalemegdana u šetnju. I onda se spušta na kožno kanabe uz zid. U tom bi nalazila druga klimajući ernom slajerom, koji joj se proteže ostrag čak do pete (a umro joj neki daleki rođak) sa rastresenim pramenovima crne kose oko svoga kao sneg belog lica. — O zar ste opet dobili? Pozdravljaj je ona, što je već sela.

— Ana nisam! Zadižući kosu sa malo kao od umora odgovara joj ova — nego ovaj moj bojeći da ne primam uredno, otvorio mi neki kredit ovde, od nekoli hiljada. I naginjuci se da što bolje vidi kroz rešetku, pa ugledavši onog činovnika, onu gospodjicu koju sigurno poznaje poče se njoj klanjati i javljati. — Klanjam se gospodjice! Je li gotovo „ono moje“. — Da, da! Odgovara joj gospodjica! Gotovo je. Izvolite ući! Dolazi još jedna — udovica i to ne od kako je rat, već i pre rata. Iz bogate kuće svršila je sve moguće, pa i najveće škole sa najboljim uspehom. I to što je za najveću pohvalu, ne iz koristoljublja, ili radi kakve službe. I sada se sećam sa kakvom smo mi, paljančani i iz provincija poštom i zanosom u nju gledali. Bila je lepa i gorda. Kao za nekim „nedostiznim“ idealom mi smo je pratili. I ona je znajući za to još više razbijala svoju lepotu pred nama odvajajući u hodu svaki deo svoga tela. Posle svršene škole ostala je kući, da čeka svoga izbranka. I izbrank se ubrzo javio. Isto tako kao i ona i on je bio sa svima mogućim svršenim školama. I on je, kao svaki pametan čovek tek onda se ženio kad je i po titulama i po zadobivenom položaju, postao „dobra partija“. Ali dok je uspeo da postane „dobra partija“, dotle ga je bila i mladost prošla. Svakom je on štrao svojim suvim telom, visokim stasom i obučen u najmodernije odelo i zaklčen cvećem. Samo u licu video se neki izraz kao od umora zbog toga svoga većitog upinjania i mučenja, da je što mladji, svilji, i ima izgled mladoženje. Zbog većitih

dijeta, masaža i odlaženja po kupatiljima već je bio kao sustao i umorio se. I niko se nije iznenadio, kada su se njih dvoje venčali. Jedino su se iznenadili, kada posle nekoliko godina jednoga jutra ču se, da je umro. I ona je zaista, umotana u crninu i to čitavim oblakom od raznih crnih krepora i svile, prvih dana i godina, ne izveštačeno, već od srca istinskih bila uplakana i neutješna. Izgledala je tako uplakana i uznemirena kao razmaženo dete kada joj se prva lutka slomi. No srećom to je bilo odavno. Ona se brzo povratila svojoj lepoti. A sada još više se prolepšala. Poštovaoci njenoga pokojnoga velikoga muža i šakom i kapom šalju. Jer za Boga šta će posle svet kazati o toj njihovoj neblagodarosti? I zato evo dolazi da primi poveću sumu novaca. U tom kao svakada tako i sada medj poslednjima od svih, kao počistivši i uredivši kuću dobro je zatvorivši i preporučivši je komšikama njihovoj pažnji i nadzoru, dok se ne vrati; dolazi srednovečna žena. Prvo glava i držeći ispred sebe u rukama uvijenu u belu maramu uputnicu, da je ne uprlja, ulazi smjerno i staje do vrata pogledajući po banci, da nije pogrešila. Duboko povezana glava da joj se samo brada, usta i neki deo od čela vidi. Suknja joj oivičena onim starinskim, crnim čijkama. U venčanom libadetu, čiji konci počeli već da se odvaljuju zbog dugog nenošenja malo izgužvanoj stajaćoj haljini. Na vrh glave, na čelu vidi joj se povučeni kroz krajeva povezane šamije stari venčani prsten. Njeno smežurano, izbrzdano lice stoji pribrano i razvučeno u onoj skromni ali pun nečuvne znake durašnosti osme. Ova kako udje, tako odmah do ula-

za stade i kao da nešto očekivaše. Po tome se je videlo, da prvi put ovamo dolazi i da joj je valjda prva pošiljka. Počeše je upućivati da pridje onom prozorčetu i kao svi ostali i ona preda svoju uputnicu. Ona, kao neku svetu amajliju razvijajući iz peškira onu hartiju, poče uznevereno gledati oko sebe. Pridje mi: — Jelte gospodine! I prstom pokazujući na jedno mesto u uputnici i tako prstom pipajući oko toga mesta kao što slepi pipaju novac, kada hoće da razlikuju deset helera od dvadeset, otpoče me pitati: — Da li opet vraćaju ove uputnice natrag. Jer znate ovde stoji ime moga sina, koji mi šalje, pa bi htela njegovo ime da ostane kod mene. Jer znaš gospodine, muž koji mi je bio u ratu, povede i sina odstupajući. Za njega sam čula da je već poginuo, a za sina tek sada evo što dobih da je živ, pa valjda zaštedio nešto i evo prvu pomoć, prvi novac šalje. „Prva brazda“ setih se Glišičeve priče kada sinčić posle smrti oca prvi put uzima plug i prvu brazdu povlači po neoranoj nivji. Evo je i ovde prva lasta, prvi vesnik, koji dolazi i javlja se u ovo ratom opušteno i razoreno gnjezdo. I siguran sam kako je sada idući ovamo već u svojoj pameti raspoređila, šta od toga novca kupi te, da bi posle kao davajući mu računa mogla sinu govoriti: „Evo sinko, evo ovaj sam prozor ponovo namestila, ovu streju okrpila, ono drvo koje je bilo palo dupuprla i podigla i evo ga sada ono ponova je zeleno. Da, da takoće ona dočekati sina kada se vrati, kada

svoje djece. Sa vanjskim svijetom ne smije općiti ne samo Romanovi, već ni ono malo njihovih pratilaca, što im je ostalo. Protivno od svog prijašnjeg običaja Nikolaj Romanov sada ustaje tek oko 10 sati izjutra. Poslije čaja kupi po kojem vojniku novine i to većinom „Rječ“ i „Birževija Vjednosti“. Osim toga je preplaćen na „Ruskoje Slovo“. List mu biva redovito dostavljen pod naslovom: „Nikolaj Aleksandrovič Romanov, Aleksandrova palača“. Zatim oko 1 sat poslije podne jede po drugi put, a glavni ručak je oko 8 sati uveče. U 1 sat jede samo povrće i nešto k tome, na večer dobiva i ribe. Mesa naprotiv nikada ne jede. Isto tako ne uživa nikakvih alkoholnih pića, tako da ono pol litre crvenog vina, što na dan dobiva, ostaje uvijek netaknuto. Kuhinju još uvijek vodi njegov kuhinjski šef Charles Olivier, koji danomice dobiva 20 kruna za hranu svakog pojednog člana bivše carske obitelji.

Samo bivšem careviću je radi njegove bolesti dopušteno, da se druckije hrani.

Poslije zajutarka ide car svaki dan u svojoj pukovničkoj odori šetati u vrt palače, kod čega se časnik, koji je u službi, uvijek nalazi u njegovoj blizini. Dva puta na dan ide porodica u crkvu, koja se nalazi u palači, ali i tu je bivši car strogo odijeljen od svoje žene. Za bivšu caricu kažu, da je upravo pretjerano pobožna. Ne zanima se ni zašto svjetsko osim za svoju djecu. Zabavlja se poglavito sa pobožnim knjigama, a za dopisivanje upotrijebljava samo karte sa crkvenim slikama, pa se potpisuje jednostavno sa A i znakom krsta.

Bivši car čini se, da je postao posve ravnodušan, te nikada ne pita ništa, što se odnosi na dnevne događaje.

Svakog od ovih uapšenika stalno prati straža, koja je postavljena u svim krajevima i hodnicima palače. Sama zgrada opkoljena je trostrukim redom stražarske momčadi.

Iz podmorničkih bojeva.

Na pitanje, da li se mogu podmornice i pod vodom međusobno boriti, odgovara „Deutsche Tageszeitung“ sa slijedećim događajem:

Bilo je to 19. aprila t. g. kad se jedna njemačka podmornica sudarila sa engleskom, prigodom jednog preduzeća u Kanalu. Nakon sudara stavi engleska podmornica svoje aparate u gibanje, da se digne na površinu. Kod toga se je digla na razinu morskou i njemačka podmornica, koja je svojim prednjim krajem ležala na engleskoj podmornici. Došavši gore, nagne se njemačka podmornica postrance i spusti se sa engleske. Prednji dio njemačke podmornice ležao je na tornju engleske podmornice, na kojem je stajala istrta brojka 55 ili 85 i gdje je bila istaknuta engleska ratna zastava. Nakon što su se rastavile, počnu se podmornice okretati. Kod toga se je opazilo, da su nekoli vijci engleske podmornice oštećeni. Kad su bili već oko 50 metara razdaleko zaroni engleska podmornica, tako da je njemačka podmornica, koja ju je već zaronivši hijela pod vodom napasti, nije više vidjela. Njemačka se podmornica povratila bez ikakve štete. Nije poznato, kako je prošla engleska podmornica kod tog čudnog sudara. To izgleda kao u priči — tajanstveno i zagonetno čudnovato. Obje podmornice mogu se pod vodom baram sudaranim boriti, ali na površini, uvijek spremne da zarone, nisu u stanju, da upotrijebe oružje premda leže jedna do druge i premda momčad sigurno željno teži za tim, jer su svi otvori začepljeni, da se može zaroniti.

„Ti“ u Francuskoj.

Poznato je, da je za vrijeme velike francuske revolucije svaki građanin, koji je želio da važi kao dobar republikanac i dobar građanin govorio svima i svakome, bez razlike pola i starosti, zvanja i

Književni prijelod.

„Hrvatska Njiva“.

Primili smo 15. broj revijalnog tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Dalmatinac: Austrijski Nijemci proti pripojenju Dalmacije. — Prof. Lj. Dvorinović: O radu Davorina Trstenjaka. — Dr. Ivo Politeo: Socijalna politika u ratu. — Nina Vavra: „Lomača“. — R. B.: Zagreb i provincija. — Dragan Zoranić: Razgovor. — Smotra: Politika, Narodna privreda, Prosvjeta, Književnost i umjetnost. — Listak: Vojevina: U službi. — Godišnja preplata na „Hrv. Njivu“ iznosi K 30. Pojedini broj 70 fil. Dobiva se u svim knjižarama i boljim trafikama, kao i kod uprave „Hrv. Njive“ u Zagrebu, Nikolićeva ul. 8.

položaja, bez obzira na to, je li mu to lice poznato ili nije, samo „ti“, a nikako „vi“. U konventu (skupštini) bilo je poslovnikom propisano, da poslanici jedan drugom smiju govoriti samo „ti“, u republikanskoj vojsci govorili su (naravno samo u prvo vrijeme revolucije) vojnici oficirima „ti“, svaki čistač ulica mogao je, Gohespierre-u, Dantonu i drugim pravcima „suverenog“ naroda mirmekusa govoriti „ti“. Od toga je vremena prošlo preko 100 godina, za kojih je Francuska po obliku vladavine bila carevina, pa kraljevina, pa opet carevina, dok je najzad, evo već 47 godina opet republika. No kao što današnja oligarhijska, „bankratska“ (da upotrijebimo jedan kod nas popularni izraz) republika nema u opšte mnogo sličnosti sa idealističkom, fantastičkom francuskom republikom od 1792. godine, tako se i u pogledu međusobnog ophodjenja „ravnopravnih“ građana sa vaspostavljanjem republike nije vratilo „narodsko“ oslovljavanje sa ti. Baš posljednjih decenija, Francuzi su više no ikad jedan drugom oslovljavali sa „vi“. Ono što tamo supružnici vrlo često jedan drugom govore „vi“ nije ništa neobično, toga ima i u drugom svijetu, kao god što i u Srbiji dosta često kako u gradovima tako i u patrijarhalnim seoskim kućama djeca govori roditeljima (naravno ocu) „vi“. Ali u Francuskoj vrlo često i roditelji djeci, pa i malo djeci govore „vi“. U opšte, izgleda da će se francuski jezik u tome pogledu razviti poput engleskog jezika, gdje je u svakodnevnom jeziku potpuno iščezlo „ti“ (thou) pa se upotrebljava samo još u molitvi Bogu i u pjesmi, dok se u razgovoru isključivo upotrebljava „vi“ (You) (U engleskim gramatikama n. pr. naćičete u konjugaciji vrlo često i na mjestu drugog lica jednine, zabilježeno „You“, pa tek u „vrad“ „thou“). No kako je ovim ratom kod Francuza njihova i inače velika strast za novotarijama našla još većega poleta, to se sada, kako pišu pariški listovi, opažaju i na tome polju težnje za preokretom. Na ime, kako vele ti listovi u Parizu u posljednje vrijeme sve više ponova dobija maha nekadanje jakobinsko „ti“. Krojačice i modistkinje razlike pola, godine starosti i t. d. pišu govore „ti“ strazarima, vojnicima na oduststvu govore „ti“ svima prolaznicima, bez ti listovi kao nekada po Bogu za vrijeme „jedne i nepodjeljive francuske republike“ od godine 1792. Samo da vidimo, hoće li se ta najnovija „pariska moda“ i održati.

Zvanične objave.

C. i k. okružna zapovjedništvo za grad Beograd.

Br. 11/1917.

OBJAVA.

U mjesecu januaru g. 1917. objavljeno je bio cijeli postupak oko porezivanja poreznih objekata, koji podleže porezi te prava i dužnosti poreznih obvezanika. Ovim se objavljuje, da su u svrhu porezovanja poreznih objekata koji podleže porezi i razrezivanju svesničskog bira za god. 1916. i 1917. i eventualno povratno za četvrto tromjesečje godine 1915. u gradu Beogradu određene tri komisije, koje će se sastojati svaka od 9 građana grada Beograda. Ove komisije će svoje djelovanje započeti 19. juna ov. god. i to u Knez Mihajlovoj ul. br. 19. I. sprat.

Porezi se podvrgavaju sva imanja u zemljištu, zgrade, kamata na glavnici i rentni dohodi, kao i sva imanja koja donose koristi ma koje vrsti bilo, da je svaka lična zarada i svaki prihod, ma iz kog izvora poticao.

Svaki poreski obveznik dolazi u onoj ulici pod opozovanje u kojoj stanuje, jedino trgovci u ulici Kneza Mihajla će biti opozovani u svojim radnjama, i firme koje imaju dva ili više ortaka (kompanjona) biće opozovane u ulicama, gdje su im radnje, a ne u stano-vima.

Svaki poreski obveznik ima pravo, da pri pretesu o njegovoj porezi dodje pred komisiju.

Dolžnici, koji su poslije 1. februara 1917. dobili koncesiju za vršenje kakve radnje i nijesu svoju čistu zaradu prijavili poreskom odjelenju okružnog zapovjedništva za grad Beograd, imaju bezuvjetno doći pred komisiju za razrez poreza da iskažu svoju zaradu, jer će im u protivnom slučaju komisija razrezati porezu bez njihovog sudjelovanja.

Zalba protivu iznosa poreze, koju bude razrezala komisija za razrez poreze, dopuštena je u slijedećim slučajevima:

- 1. Kada riješenje o razrezu poreza nije bilo jednoglasno i kada je komisij-ski utvrdjeni čisti dohodak veći od prijavljenog.
- Protivu jednoglasnih donesenih riješenja nema mjesta žalbi.
- 2. Kad je primijenjena netačna poreska stopa ili kada se pri obračunu poreskog iznosa podkrala greška.
- Zalbe se imaju podnositi V. G. G. preko okružnog zapovjedništva za grad Beograd najdalje u roku od 8 dana i to ako je poreski obveznik bio prisutan pretesu, računajući od časa razrezivanja, inače od dana predaje poreske knjžice.
- Podnosenje žalbe ne zadržava na-platu poreza.
- Rasprave komisija trajae svaki dan od 8—12 sati prije podne.
- Pojedine ulice dolaze na slijedeći način na red:

- Komisija br. 1.
- 18. juni: Mlatišumina, Trnska.
  - 19. juni: Hadži Gjerina, Hadži Prodanova, Kopaonička, Smiljanica.
  - 20. juni: Resavska, Kočina.
  - 21. juni: Beogradska.
  - 22. juni: Vrtljaska.
  - 23. juni: Avakumova, Nemanjina.

- Komisija br. 2.
- 18. juni: Miletićeva, Vršačka, Rade-nička.
  - 19. juni: Makedonska, Kočačeva.
  - 20. juni: Princ Evgen, Jakšić, Bu-dimska.
  - 21. juna: Skender Begova, Visoki Stevan.
  - 22. juni: Bačvanska, Pančičeva, Kri-ćanin, Avramova, Solunska, Bistrička.
  - 23. juni: Despot Gjurgja, Močvarska, Jevrejska, Bitoljska do No. 25.

- Komisija br. 3.
- 18. juni: Gračanićarska, Trn, Hadži Rufimova, Vinogradarska, Dečija.
  - 19. juni: Hadži Milentijeva, Rudnič-ka, Gjevgejlijska, Nebojša, Reonska.
  - 20. juni: Laudanova.
  - 21. juni: Petrovljinska, Milišić, Novo-školska, Slavujska 1, 2, 3, 4, Veljkova, Vojvode Žike.
  - 22. juni: Budimska, Sveti Prohor, Gjurčić, Novo Pazarska, Slijepa prava i sokače.
  - 23. juni: Poljska i poljska produže-nje, Nova, Gospodarski put, Podgorička, Sloboda, Starine Novaka, Poljska, Ivina, Kriva, Straznja, Poštarska.

Daljni red će u pravo vrijeme biti objavljen u „Beogradskim Novinama“.

August Šenoa:

Branka.

(Nastavak). 15

Kola stajahu česak pred vrata-ma i ja čekah, ne će li ko izići pre kuću, da me dočeka. Niko neizide, samo opazih iza okana nekoliko rado-znalih lica. To me je začulo. Pomoću svoga rutavoga Fajetona skočih sa kola u mlaku snijegom pokrivenu, jer je cijela školska zgrada kao kakova tvrđava okružena barom. Dovučem se sretno do trošnog balkona a kočijaš dopremi za mnom s kola ostalu prtljagu i sada još niko ne izadje preda-me. Srdito otvorih kućna vrata i pre-da mnom zinu dosta mračan hodnik, iz kojega udari užasan zadrž u moj nos. „Zar nema nikoga u kući?“ vik-nuh dosta glasno.

Na to se otvorise na hodniku pro-strana vrata. Na pragu se pojavio ovi-sok trbušast čovjek dosta glupa lica, kuštrave kost, čupave brade. Imao je na sebi zamrljan dlakav kaput, urešen s više raznolikih zakrpa. Taj čudno-vati individuum uze, odbijajući prema meni smradne dimove iz svoje zem-ljene hule, moju mlavrijednu osobu ponešto prezrnim, ponešto radoznalim okom motrići od pete do vrh glave, za njim pak pokaza se ženska glava. Kosa joj bijaše nečešljana, lice obje-ljeno ličilom kao mukom, samo je iz njega virio šiljast, crven nos; ostale prilike nemogoh u prvi mah razabrati, jer se je ženska skrivala za rame svoga muža.

„Ah!“ reče čovjek pljunuv opet u lulu, „valjda nova učiteljica. Hm! Sluga! Sluga!“ To rekav nakašlja se silovito i pljunu pred sebe.

„Da,“ odvratih u kratko, uvrije-djena tim neljepim pozdravom, „čast mi je predstaviti se, ja sam Branka Kunovičeva, novoimenovana učiteljica jalševačka. A vi ste gospodine, ako se nevaram — — —“

„Šilić, Krunoslav Šilić, učitelj jalševački,“ graknuo vrijedni pedagog i pljunu još jače pred sebe.

„Osobito mi je drago upoznati se s vama,“ propentah drhćući od zime i jada.

„I meni je drago,“ nakloni se Ši-lić nemaknuv se s praga.

„Molim vas, gospodine učitelju, jeste li primili moje pismo iz Zagreba? Pisala sam vama a i gospodinu na-čelniku.“

„Dakako,“ kimnu učitelj dimeč si-lovitije, „ali draga moja, nije žalibože sve tako, kako si to želite. Načelnik bio je ovdje, pa mi je naložio, da dam vaš stan izbijeliti i oprati. Ha, ha, ha! Taj načelnik je čudan čovjek. Za prvo je sada zlo vrijeme za bijelenje i pra-nje; za drugo ne ću ja za jalševačku općinu trošiti ni groša, to su pravi ci-gani i nikad nebih više vidio ni probi-jene pare; za treće mi je nekako ne-prilično, jer znate, mi smo prije imali cijeli stan, pak je u jednoj sobi, koja bi vam pripadala, nešto stvari smješ-teno preko zime.“

Školnik je sve to govorio ravno-dušno, njegova vrijedna drugarica kan-da se je smiješila, a dvoje troje zam-rljane djece kesilo se iza nogu vri-jednoga roditelja na mene. A ja, Hier-mino, ja! Stojeći u smradnom hodni-ku, cvrčkajući od zime drvenila, ka-menila sam se sa bezobrazluka tih ljudi.

„Ali molim, gospodine Šiliću,“ isti-snuh između zubi jedva pribiruć du-ha, „molim vas, pokažite mi moj stan. Mene se nimalo ne tiče vaša svadja s načelnikom, niti zlo vrijeme. Evo vidite, kako tu na hodniku drhćem od zime. Treba vam znati, da sam na otvorenim kolima prevalila put od željeznice do Jalševa i pogibam od gladi.“

„Vjerujem, vjerujem!“ potvrđi Šilić pljunuv i opet, zatim reče okre-nuv se: „Zeno, uzmi ključ, povedi der-gospodjicu u njezin stan. Sluga! Sluga!“ Za tim se pokloni školnik i za-vuče se u svoju spilju, iz koje izidje za čas njegova — oprosti mi Bože — vrijedna drugarica. Bog i duša, stidila sam se za nju. da je ženska. Imala je na sebi nekakvu suknu, nekakov kamil-zol, ali da me na mjestu ubiješ, ne bih ti znala reći, je li to sivo, žuto, ze-le-no, šta li, samo vidjeh, da je izderano, zamrljano. Vrijedna gospodja školni-kovića nije se nimalo stidila svoga užasnoga „neglegića“, pače je posve junački koracala preda mnom uskim hodnikom, da sam imala priliku pro-matrati je od glave do pete. Na kraju hodnika ustavi se, zataknu ključ i otvori oniska vrata.

„Evo,“ reče, „to bi jedna vaša soba bila.“

Stupim na prag, da zavirim u taj budući zakutak moje snivane sreće, ali u isti čas uzmaknem za nekoliko koraka. Pusta, prazna komora, praz-na. Vapno po stijenama bilo požutjelo, naokolo po tavanicama visila paučina, pod bijaše blatani, a peć na više mjesta probušena, a da stan taj još prijazni-jim bude, imala je ta komora samo je-dan — zasad razbijen — prozor na dvorište, pred kojim se na vrlo idili-čan način dizao kotac (svinjac) gos-podina Šilića.

Ja pogledam Šiliću, ona mene, ja nju od čuda i prepašiti, ona mene posve mirne duše gotovo smiješeci se.

„Pa kud, kud da zaklonim glavu za ovaj čas?“

„Eh!“ maknu ona ramenom, „nije dakako posve čisto, ali za nekoliko dana kad nema boljega, mogli biste se i tu zadovoljiti.“

(Nastaviće se.)

Posljednje brzojavne vijesti.

Njemački večernji izvještaj.

Kb. Berlin, 18. juna.

Nikakvih većih borbenih djelatnosti.

Odlučno stanovište Rusije.

Za reviziju ratnih ciljeva — Protiv londonskog ugovora.

Kb. Petrograd, 18. juna.

Petrogradska brzojavna agencija objavjuje pod 13. o. mj. slijedeće: Fran-cuski ministar Albert Thomas posjetio je prilikom završetka svoga bavljenja u Petrogradu radi oprostaja pojedine čl-anove privremene vlade. Tom prilikom predao mu je ministar spoljnih poslova Tereščenko notu u kojoj se veli:

Ruska revolucija ne znači samo preuredjenje unutarnjeg položaja u Rusiji, ona je prije svega moralna činje-nica, koja će dati mala volji ruskoga naroda, da i u spoljno-politič-kim odnosima ostvari svoje ideale o slobodi, bratstvu i jednako-sti. Ova je volja ruskoga naroda izvor, iz kojega ruska revolucija crpi svoju energiju. Njen je zadatak i poziv, da slu-ži toj volji. Rusija, koja u borbi sa protivnikom brani uzvišenu ideju slobode, postavlja sebi za zadatak stvaranje opštega mira na takvoj osnovi, da se isključuje svaki čin nasilja, pa ma sa koje strane on dolazio, kao i sve imperijalis-tičke težnje, pa ma u kom obliku se one javljale. Rusija nema nikakvih osvajačkih namjera i energično se protivu svakoj težnji te vrste. Ruski je narod čvrsto odlučan, da se bori protivu po-tajnih ili otvorenih imperijalističkih namjera. Ako bi se pored svega toga iz-medju naše vlade i savezničkih vlada pojavile izvjesne nesuglasice u pogledu ratnih ciljeva, to mi nikako ne sumnja-mo u to, da će se zahvaljujući čjasnoj vezi, koja postoji između Rusije i nje-nih saveznika postići potpun sporazum u pogledu svih pitanja, a na osnovu načela, kojima je zadojena ruska revo-lucija.

Ruska vlada teži dogovoru i pogle-du konačnih ratnih ciljeva, koje bi ona rado podvrgla reviziji, pa moli, da se ta njena želja usvoji. U tu svrhu ona predlaže sazivanje sastanka zastupnika savezničkih sila, koji bi se mogao sku-piti uskoro, čim prilike za to budu po-godne. No jedan od ranijih spora-zuma, naime sporazum, koji je potpisan 5. septembra 1914. u Londonu, a u međuvremenu već i predat javnosti, na os-novu kojega se isključuje mogućnost, da jedna od sa-vezničkih sila zaključi sepa-ratan mir, ne trebana ovom sastanku u opšte da se iznosi u dnevni red.

Rusi će putovati u Stockholm.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Lugano, 18. juna.

„Corriere della Sera“ javlja iz Petrograda, da je privremena ruska vlada dozvolila šestnaestorici delegata radničkog i vojnog savjeta da putuju u Stock-holm, gdje će sudjelovati na konfe-renciji nordijskih socijalnih-demokrata. Trojica su već delegata otputovali sa naročitim puno-moćjima.

Vijesti iz Grčke.

Odlazak kralja Konstantina.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“) Haag, 18. juna.

„Daily Telegraph“ javlja iz Atene, da kralj Konstantin nije htio putovati na engleskoj ili francuskoj ratnoj ladji. Stoga mu je dozvolje-no, da smije otputovati na svojoj jahti.

Saziv venicelističke komore.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Haag, 18. juna.

Izdana je sveopšta amnestija za političke krivce.

Sadašnja je grčka komora raspuš-tena, ponovni se izbori ne će provadjati, nego će biti sazva-na komora, koja je izabrana u junu 1915. godine u vrijeme Venicelosome vlade.

Francuzi pred Atenom.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Haag, 18. juna.

Francuske čete, koje su iskrcane u Pireju i pošle prema Ateni, zaustavljene su na dvije milje pred gradom, gdje su se utaborile.

Još nije postignut sporazum u grčkom pitanju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 18. juna.

„Berliner Tageblatt“ u javlja njegov kopenhaski dopisnik, da je Venicelos nezadovoljan sa sadašnjim prilikama u Grčkoj htio da lično putuje u London i Paris i da tamo pregovara o budućnosti Mačedonije. Engleska je vlada odgovorila, da ga za sada ne može primiti, pošto o grčkom pitanju nije još postignut sporazum između pariške i londonske vlade.

Tajni ugovori sporazumnih sila.

Savezne vojne uprave protiv obnarodovanja.

Zeneva, 18. juna.

Na pitanje poslanika Brisona u francuskoj komori, izjavio je vojni ministar Painleve, da savezne vojne uprave iz vojničkih razloga ne mogu dozvoliti, da se obnaroduju saveznički ugovori.

Kriza talijanske vlade.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Lugano, 18. juna.

Talijanska štampa, koja je uzela seli za zadatak, da podjaruje javno mnijenje u korist sporazuma, izjavjuje svoje neza-dovoljstvo zbog riješenja talijanske mi-nistarske krize.

„Corriere della Sera“ prigova-ra, što je ministar unutrašnjih djela Or-lando ostao u kabinetu, jer da pogo-duje svim protivnicima rata. Na žalost nemaju ratne stranke većinu u parlamen-tu, a ni u zemlji, što bi se dalo nadok-naditi jedino energičnom ratnom poli-tikom.

„Secolo“ otvoreno traži, da odstupe Sonnino i Orlando. Sadašnja je djeli-mična kriza samo predigra jedne opšte krize.

„Avanti“ brani Sonnina, jer on štiti talijanske interese protiv velike pro-držljivosti izvjesnih nezasičnih saveznika.

Glad u sjevernoj Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Köln, 18. juna.

Prema vijestima, koje je „Koln-ische Zeitung“ primila iz Švedske, zavladao je skoro u cijeloj sjevernoj Rusiji glad. Ministar finansija izjavio je u Rostovu na Donu, da su prilike u selima gdje vlada glad tako strašne, da se to ne može opisati. Majke iz očaja ubijaju sebe i djecu. Opskrbni ministar je izjavio, da ne zna kako bi pritekao jadicima u pomoć. U mjesecima junu i julu mo-raće mnogi da umru od gladi.

Za i protiv rata u Kitaju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 18. juna.

Agencija „Fournier“ javlja iz Tienčina, da je predsjednik kitajske republike raspustio parlament. Vojničke su stranke za rat protiv Njemačke, no predsjednik je protiv toga.

„Temps“ javlja iz Pekinga, da je načelnik policije Cian Čang Tung primio mjesto ministra predsjednika. Privremena je vlada potpisala dekret predsjednika republike, kojim se ras-pustio parlament.

Ustanak u južnom Maroku.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Zeneva, 18. juna.

Francuski ministar vojni javlja o ustanku u južnom Maroku, koji je ugušen poslije teških borbi. Francuske čete vodile su 24. marta, 11. i 17. aprila velike borbe sa brojnim plemenima, koja su došla u pomoć iz Sahare. Na-ročito teške su bile borbe 24. marta i 17. aprila. Pobunjena plemena su ko-načno svladana.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Biljeske: Petina jednog štamarskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Biljeske: Petina jednog štamarskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Oglas.

Za vrijeme ratnih operacija u južnome Srijemu, stradala je postaja za dizanje vode zadruga za isušenje jugoistočnoga Srijema, na Savi pod Bežanijom, povise Zemuna posvema.

Posto vodna zadruga za isušenje jugoistočnoga Srijema namjerava napustiti parni pogon ove postaje za dizanje vode, to se odlučila na prodaju naprave parnog pogona za slučaji, da dobije povoljniju kupnu ponudu.

Prodati se namjerava: 1. Tri cilindna kotla (Wasserrohr-Kessel), nabavljena god. 1906. od tvrdke Nicholson u Budapešti.

Primjećuje se, da su dijelovi strojeva vrlo oštećeni vatom i srušenjem dimnjaka, te da su osim toga kroz 1 i 1/2 godine ležali u vodi. Sve prodane sastojine imati će kupac sam razgrahiti i u roku od dva mjeseca sa teritorija vodne zadruge ukloniti.

Ciglu od kotlovnice imati će kupac očistiti, te u dvorištu složenu vodnoj zadrugi predati. Reflektanti na ovaj kup neka izvole svoje ponude do konca mjeseca jula 1917. pripisati ravnateljstvu zadruge za isušenje jugoistočnoga Srijema u Zemunu, a odluka upravnog odbora te vodne zadruge, glede podnesenih ponuda, saopćiti će se nudiocima u roku od 14 dana.

U ime vadija valja iznos od 2.000 K položiti kod Zemunske štedionice, kao središnje blagajne zadruge za isušenje jugoistočnoga Srijema u Zemunu, a dostalac imati će kupovalnu nadopuniti u roku od 14 dana i za obavijesti o primljenoj kupovnoj ponudi. Dodaje se još, da si vodna zadruga pridržuje pravo izbora kupca. U Zemunu, dana 15. lipnja 1917.

RAVNATELJSTVO ZADRUGE za isušenje jugoistočnoga Srijema u Zemunu.

849

„BEOGRADSKÉ NOVINE“ izlaze svakoga dana u jutro, a ponedjeljkom kao i poslije praznika poslije podne. MALI OGLASNIK: Jednostavna riječ 5 helera sa masnim slovima 10 helera. Uredništvo: Beograd, Vuka Karadžića ul. br. 10, telefon br. 83.

ZAVODI SIEMENS-SCHUCKERT BEOGRADSKO ZASTUPNIŠTVO, USKOČKA ULICA BR. 8. Električno osvjetljenje. Električne centrale. Električne željeznice. Dinamo — Elektromotori — Transformatori — Prekidači — Material za instalacije — Električni kablovi i sprovodi — Električni aparati za grijanje i kuvanje. Veliko stovarište šparajućih sijalica „Wotan“ i „Wotan“-Sijalice „G“.

Kupovine i prodaje BANDUCI ZA PAKOVANJE prodaju se u Sabornoj ulici br. 90, (Halm Zaharija). 31513-2 Sve sorte ekserčića za tkanje i letvaše eksera i sve sorte za obučare i druge zantilije, dobila je i prodaje po vrlo povoljnim cijenama radnja Will Sosberger, Saborna ulica 30. 31485-2

TRAZI SE tezgza staklena (galanterijska ili delikatesna) i stakleni raf. Ponude s tačnom adresom predati u administraciji ovog lista pod „Tezga 393“. 31486-2

Namještenja. Jedna vrijedna ženska trazi se za posluživanje. Plata prema pogodbi. Upitati u radnji g. Janjića, Kralja Milana ulica broj 16 (Terazije). Stupiti može odmah. 31445-3

DOBAR KUVAR trazi sebi mjesto. Obratiti se S. Popoviću, Katanićeva ulica 3. 31500-3

TRAZE SE vještice i dobre šnajderke Obratiti se C. Fischer, Cara Uroša 10. 31501-3

POTREBNA JE mladja služavka koja ume i kuvati. Javiti se Jovanova 81 parter. 31494-3

TRAZI SE dojkinja. Upitati Bitoljska ulica 43. 31492-3

NUDI SE UČENIK iz bolje kuće za trgovačku ili zanatlijsku radnju. Upitati administraciju „Beograd. Novina“ pod „Učenik 394“. 31489-3

Razno. IZRADJUJEM kostime, haljine, suknje, bluze, slafroke itd. po najnovijim bazarima. Cijene solidne. Posluga brza i tačna. V. Milinković, Kralja Milana 48 u dvorištu. 31491-5

KORESPONDENCIJA. Stevi Aćimoviću, Zeneva. — Molim vas poradiće za novčanu pomoć. Bio sam kontrolor mjera ministarstva narodne privrede u Skoplju. S poštovanjem Radivoje N. Stojković, Milošević, Palanka. 31438-8

Jovanu Premoviću, Zeneva, za Borivoja Katalana, sanitetska kolona, dunavske divizije, l. poziva. Javi se, da ne brinem o gdje se nalaziš. Tvoja žena i mi smo svi živi i zdravi, pošalji novca. Avram Katalan, Skenderbegova 25, Beograd. 31449-8

Jovanu Premoviću, Zeneva, za Jovana Miladinovića, policijskog pisara. — Bolesna sam već od dužeg vremena. Pošalji mi novac odmah. Stana Miladinović, Knez Boris 32, Čuprija. 31451-8

Aleksandru R. Hristiću, advokatu, Zeneva. — Dragi bata Lečol svi smo zdravi u Čupriji. Tu smo gdje marita mjeseca ove godine. Kako si ti s djecom i prijateljima? Pliš nam. Stavra nam se često javlja, zdrav je. S Tasom nemamo nikakve prepiske; čuli smo da su svi zdravi. U velikoj smo oskudici. Nemamo od čega da se izdržavamo. Ni od kuda nemamo pomoći. Odmah nam pošalji više novca. Tebe, uku, prije djecu mnogo pozdravljamo i volimo tvoj brat Andra D. Hristić, Čuprija. 31456-8

Josifu Jovanoviću, Rue des Grenadiers 17, Zeneva. — Do danas ne dobih nikakav izvještaj o mom sinu Vlastimiru Markoviću, podnaredniku 19. puka šumadijske divizije, l. poziva. Zato vas molim, da se potrudite i da ga potražite i o svemu me izvjestite, šta čemu će vam biti vječito zahvalan. Miloš Marković, Balkanska ulica br. 16, Kragujevac. 31455-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. — Molim javite porodići prote Gjurčića, da se Milica pošlje kratkog teškog bolovanja (tuberkule) danas 8. juna u vječnost preselila, ostala djeca su zdrava. J. Netović, Niš. 31458-8

H. Vidokoviću, Paraćin. — Poštovani gospodine! Izvjestite porodiču Svetozara Veljkovića, mašinovođe, da sve stvari, koje ne mogu ponijeti, rasprodaju i neka što prije dođu u Beograd. Unaprijed blagodar Budimir Veljković, Takovska 57, Beograd. 31460-8

Svetozaru Veljkoviću, mašinovođi, Zeneva. — Dragi bato! Tvoje četiri karte i novac primljen. Majka, snajka, djeca i Lepa u Paraćinu zdravi. Novac smo im poslali. Ja, Budimir i Draginja sa djecom u Beogradu. Saliti novac što više i brže. Kunu Mladencu su zdravo, žele da se lično javlja. Ljube te Ljubomir Veljković, Takovska 57, Beograd. 31459-8

Miki M. Mihajloviću, „Hotel Nicole“, Rue du Berner 15, Zeneva. — Dragi moj Miki! Pisala sam ti više karata od kako si u Zenevi. Neznam da li si ih primio. Poslatu fotografiju nijesam još primila. Najbolji je način, da mi se ovim putem bar dva puta mesečno javljaš. Za mene ne brini, ja sam dobro samo te molim, da se izvjestiš za Tiku i Miku i ovim putem nas odmah izvjestiš. Možeš misliti kako nam je kad o njima još ništa nijesmo čuli. I za ova lica se izvjesti i u istom oglasu odgovori: Dimitrije G. Stefanović, rez. art. kapetan I. klase, 3. debandževce baterije; Tihomir G. Stefanović, rez. pješ. podnarednik I. čete, 2. bataljona, l. poziva, 10. takovskog puka, šumadijske divizije. Narednik Neneliko Avramović iz Dubrave, 13. puk, 2. poziv, 2. četa, 1. bataljon, dunavske divizije i Živko Ilić, 9. puk, narednik u štabu dunavske divizije, Bara, okrug požarevački. Pozdrav tvoja Dara M. Mihajlović, Požarevac. 31467-8

Stevi Aćimoviću, Zeneva. — Riješenim prvostepenog suda beogradske okruge od 16. maja 1914. god. pod brojem 17.242 određena je i mome sinu Miloradu invalidska potpora od 30 kruna mesečno, kao porodici poginulog nam muža i oca Pavla Marjanovića. Tu potporu nijesam primila od 1. avgusta iste godine i molim vas najpokornije, da poradiće da mi se ista pošalje, jer sam sa djetetom u oskudici. Blagodarim vam Lena Marjanović iz Slanaca, okrug beogradski, srez vračarski, pošta Beograd, Slanci. 31466-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. — Molim izvjestite mog brata Jesu Protića, sekretara ministarstva unutrašnjih djela, da je brat Nikola umro i da njegovoj porodici redovno novac šalje. Blagodarna Darinka Dimić, Mutapova 40, Beograd. 31446-8

Jovan Premović, Geneve. Molim izvjestite Mihajla Antića, rezervnog naredn. VII. puk, 4. bataljon, l. poziv; da sam zdrava, ali u velikoj oskudici. Za majku, jetru i sestru, ništa neznam, jer nemamo veze sa njima. Molim te pošlji mi novac koliko možeš. Pozdrav braca Tomi i tebi. Premoviću blagodarim Jelena Antić Bačvanska ul. br. 16. 31468-8

G. Niketiću, Hotel Terminus Geneve. Molim izvjestite Boru, da mi novac što prije pošalje, u velikoj sam oskudici. Od Gece Kona ne mogu ništa dobiti. Hermina Petrović, Kralj. Natalije 94, Beograd. 31469-3

Dragomiru Petroviću, Geneve. Javi Bori da nam pošalje novca, u velikoj smo oskudici. Od Gece Kona ne možemo ništa dobiti. Hermina Petrović, Kralj. Natalije 94, Beograd. 31470-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas lijepo, da izvjestite mog muža Radivoja Ilića, šef. drž. željeznice, da sam primila od Voje Veljkovića dvije pošiljke sa preko 200 kruna, za kući ne brini. Raca i Milunka zdravi, novac šalji na istu adresu. Pozdravljaju te djeca tvoja. Danica Ilić s djecom, selo Parcani, pošta Sopot. 31471-8

Jovan Premović, Zeneva. Molim izvjestite me, da li su živi moj zet Milutin Nastasijević, vojnik zanatlijske čete, i moji sinovi Marinković Mladen i Stanislav, kadrovi svi iz Grocke. Mi smo svi zdravi, Pera Marinković iz Grocke i Živka Nastasijević — Grocka. 31479-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim da me izvjestite, šta je sa mojim mužem Tihomirovom Kuzmićem u štabu kombinovane divizije pekar, njegove žene adresa: Smiljana Kuzmić, Grocka selo Sepšin. 31483-8

Jovanu Premoviću, Geneve. Molim vas dostavite mome bratu Milutinu Milovanoviću, komandantu I. bataljona III. prekobrojnog puka drinske divizije. Čestitamo li rođendan želeći ti svako dobro. Mi smo svi zdravo i pozdravljamo te Kaja Milovanović, Vrljijska ul. 50, Beograd. 31484-8

Jovanu Premoviću, Geneve. Izvjestite Jakova Simonovića, komandžiju III. čete, II. bat., IX. puka, l. poziva, da smo njegovoj ženi dostavili kartu preko nas poslatu i od nje dobiili odgovor u kom javlja, da su oni čitali oglas Jakovljević, da su njegove karte dobijali i da su svi njegovi kući živi i zdravi i pozdravljaju ga Borko i Bojana sa mamom Jelom i babom Milevom. D. Gjukanović I Comp., Knez Mihajlova 37, Beograd. 31473-8

Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Moj muž Pera Šterić, djelovodja opštine niške, koji se sada nalazi zarobljen, ostavio me je sa dvoje male muške djece bez ikakvog izdržanja. Kao djelovodja opštinski od prije 2 godine nije primio nikakovu platu, a ja sa dvoje djece nemam nikakvog prihoda ni izdržanja niti ima ko o meni da se stara, kao djelovodja primao je po 140 din. mjesečne plate. Molim vas najpokornije zauzmitie se, da što prije dobijem pomoć, na račun plate mog muža Pere, jer se sa djecom u vrlo bijednom stanju nalazim. Ružica P. Šterić iz Grocke, br. kuće 82. 31487-8

Jovanu Premoviću, Geneve. Molim izvjestite me, da li je živ moj muž Panta Marinković, III. poziv iz Grocke. Gročani će najbolje znati o njemu. Blagodarim vam unaprijed, Milica Marinković iz Grocke. 31478-8

Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Moj muž Petar Ristić, računovodja knjaževačkog prvostepenog suda, zarobljen je. Ja se sa troje djece nalazim u Palanci smederevske, ali u velikoj oskudici. Molim vas zauzmitie se, da mi se na račun plate mog muža pošalje što prije pomoć, za šta vam blagodarim. S poštovanjem Natalija P. Ristića sada u Palanci smederevske. 31480-8

Milanu Georgijeviću, Geneve, za Mitu Radivojevića, carinskog revizora. Dragi Mitko! Tvoje dvije karte primila sam, kojima mi javljaš za novac. Dosta sam primila pet puta, svega preko hiljadu i dvije stotine kruna. Od g. Tomića primila sam šest stotina kruna. Hvala ti. Ja ti na sve karte odgovaram. Zdrava sam, koje i tebi želi tvoja Bosiljka D. Radivojević, Ratarska 129, Beograd. 31481-8

Ako bi tko nešto znao o mome bratu Tihomiru Tristiću, obučarskom radniku mir Stefanović, Lozovik, izvesti na adresu: Vladimir Stefanović, Lozovik, okrug smederevski ili Mileva Oznanjović, Hilendarska 26, Beograd. 31444-8

JOVANU PREMOMIĆU, ZENEVA. — Molim javiti mome sinu Milanu, sudcu u Odesi i Ivanu Miliceviću, revizoru carinskom u Solun, da smo svi ovdje zdravo i dobro, i da ih sve pozdravljamo. Mihailo Milicević, penzioner iz Beograda, Ratarska ulica 39. 31292-8

Mih. II. Ristić - Čačak

Stevi Aćimoviću, Zeneva. — Moj muž Vasilije Kostić, katedžija iz Čačka, nalazi se na boljištu, a ja sam ostala sa troje sitne djece bez ikakvih sredstava; pa vas lijepo molim za skromnu pomoć sa kojom bih se mogla sa djecom izdržavati. Nastasija Kostić, Čačak. R. 797

Prvo ces. kr. povlašćeno dunavsko parobrodarsko društvo.

LJETNI RED PLOVIDBE poštanskih i putničkih parobroda.

Vrijedi od 1. svibnja 1917. do dalje naredbe.

Primjedba: Za polazak parobroda sa svih parobrodskih stanica na Dunavu sve do Beograda, a tako isto na pobočnim rijekama vrijedi srednje evropsko vrijeme.

Izvadak iz društvenoga pravilnika. U ovome redu plovidbe navedena vremena označuju najraniji dolazak i odlazak parobroda. Zakašnjenje ili izostanak pojedinih vožnja ne daje nikakvih prava na odušicu prema upravi. Za željezničke i parobrodne veze ne jamči uprava.

I. NA DUNAVU.

Niz vodit

iz Passau-a u Linu: lokalna ladja dnevno do 26. maja u 4 sata 30 min. do podne, od 27. maja do 31. avgusta u 5 sati 30 min. do podne, od 1. rujna do daljnog samo do postaje Engelhartzell, u 6 sati 35 min. do podne. Poštanska ladja: dnevno do daljnog u 3 sata po podne.

iz Linca u Wien (Praterkal). Poštanska ladja: dnevno u 9 sati po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna do daljnog u 8 sati po podne. Brza ladja: dnevno u 10 sati 30 min. do podne do daljnog.

iz Wena u (Weissgärber) u Pozsony: dnevno u 5 sata po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna dnevno u 4 sata po podne.

iz Wena u (Weissgärber) u Budapeštu: dnevno u 7 sati Wien Praterkal " " " " " 7 " 30 m. u jutro.

iz Budapešte u Zemun-Beograd dnevno u 10 sati u več. iz Mohaca u Zemun: dnevno u 8 sati 35 min. do podne. iz Ajmaša u Zemun: dnevno u 11 sati 50 min. do podne. iz Vukovara u Zemun: dnevno u 2 sata po podne. iz Ujvidéka u Zemun: dnevno u 5 sati 40 m. po podna. Stiče u Zemun dnevno u 10 sati 25. min. noću. Stiče u Beograd dnevno u 11 sati 10 min. noću.

Uz vodu:

iz Linca u Passau: lokalna ladja dnevno do 31. kolovoza u 12 sati o podne, od 1. rujna do daljnog u 12 sati o podne samo do Engelhartzell. Poštanska ladja: dnevno do daljnog u 5 sati 30 min. do podne u Passau.

iz Wena u (Praterkal) u Linu. Poštanska ladja: dnevno do daljnog u 10 sata do podne. Brza ladja: dnevno do daljnog u 7 sati do podne.

iz Požuna u Wien (Weissgärber): dnevno u 6 sati u jutro iz Budapešte u Wien Praterkal dnevno u 6 sati u več.

iz Beograda za Budapeštu dnevno u 5 sati u jutro. iz Zemuna u Budapeštu: dnevno u 5 sati 45 min. u jutro. iz Ujvidéka u B.-Pestu: dnevno u 11 sati 5 m. prije podne. iz Vukovara u B.-Pestu: dnevno u 4 sata 20 m. po podne. iz Ajmaša u B.-Pestu: dnevno u 7 sati 25 min. u več. iz Mohaca u Budapeštu: dnevno u 2 sata noću. U Budapešt stiče: dnevno u 3 sata 35 min. po podne. Poštanske ladje imadu prključak na osobne vlake u Mohacu za Pécs.

One poštanske ladje, koje plove iz Budapešte u Beograd i natrag imadu, izuzevš peškom kod Starog Slankamena prključak na ladju koja plovi između St. Slankamena i Titela.

II. NA TISI u mješovitog službi.

iz Szegeda u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 5 sati iz jutro. iz T.-Bece u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati do podne.

iz Titela u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 3 sata poslije podne. Stiče u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 6 sati po podne.

iz Zemuna u Titel Szeged: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati noću. iz Titela u Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2 sata 15 min. noću. iz T.-Bece za Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 6 sati 15 min. iz jutro. Stiče u Szeged u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2 sata 15 min. po podne.

Putnička ladja koja plovi iz Szegeda u Zemun i natrag pristaje kod Rezsőháza i Starog Slankamena. ZEMUN, u travnju 1917.

Glavna agencija.

NAJNOVIJI „FAVORIT“ BAZAR I DRUGI BAZARI MOGU SE DOBITI U KNJIZARI „NAPREDAK“ 851 Beograd (Knez Mihajlova 9).

Protiv KOSTOBOLJE, RHEUME I unutarnjih bolesti od stoljeća glasovito kupatilo LIPIK (Slavonija) 64° C u pogonu je i u ratu, zimi i ljeti Posjetiocima kupatila daju se kombinovane cijene opskrbe. PROSPEKTE ŠALJE UPRAVA KUPATILA Radioaktivna, alkalisko-murijska jedna topla vrela. LIJEČENJE SA MULJEM.

Miloša Savića Kolarčeva ulica br. 10, Beograd. Prodaje se na tuce i na par u radnji Platnenih cipela Sandala dječjih Papuča plišanih Papučica „Blokaja kožnih gvozdenih“

Naša mla Radojka (Rada) svršena učenica III. raz. više ženske škole ispuštala je svoju plemenitu dušu 16. ovog mjeseca, i ostavila nas nesretne, da je za uvijek oplakujemo. Ujedno blagodarim dobrim i plemenitim prijateljima, koji su me u ovoj mojoj velikoj nesreći potpomogli. Beograd, 17. juna. Miloša Velikog ul. 69. Ožalošćeni: Nesretna mati: Katica Todorović (rođena Širgić); sestre: Milojka, Nadežda i Vera. 31516

Slomljena srca i duše izvještavamo, da ćemo našem milom i dragom sinu i bratu našoj nadi i ponosu Jevremu — Ješi J. Mičiću koga smo izgubili 18.-XI. 1916. godine davati pomen u četvrtak 21. ovog mjeseca u 10 i po sati prije podne u crkvi Sv. Marka. Beograd, juna 1917. Stiška ulica 94. Neutješna: mati Zorka poč. Joksima Mičića, preds. suda; sestra: Obrenia; stara-majka: Saveta; tetka: Ilinka. 31482